

Altres programes de treball

Reports de la recerca a Catalunya

Directors: Josep Carreras i Barnés

Josep Enric Llebot i Rabagliati

El programa *Reports de la recerca a Catalunya* consisteix en l'elaboració d'estudis sectorials sobre l'estat de la recerca a Catalunya, amb relació a la comunitat científica internacional, a base d'una sèrie d'informes periòdics sobre cada una de les àrees en què es pot dividir l'activitat científica. El projecte, que s'inicià el desembre de 1995, divideix els treballs de l'elaboració d'informes en 24 àrees temàtiques fonamentades en els àmbits i els subàmbits de la CIRIT. Cada informe proporciona informació global sobre els objectius generals de la recerca, l'evolució i les tendències, la situació actual i una anàlisi prospectiva. Inclou també dades sobre finançament i, en alguns casos, índexs de productivitat del sistema de recerca català. El projecte es realitza amb el suport i la col·laboració de la CIRIT i del Ministeri de Ciència i Tecnologia.

Els informes són confiats a una persona de prestigi que actua com a director i que compta amb un grup de col·laboradors, experts tots en l'àrea.

Fins al començament del període comprès en aquesta MEMÒRIA, s'han elaborat els informes en les àrees següents: biologia cel·lular, molecular i bioquímica;

economia; física; medicina; tecnologies de la informació i de les comunicacions; les ciències socials; antropologia, ciència política, comunicació i sociologia; la lingüística i les ciències del llenguatge; geologia; matemàtiques; història; geografia i demografia; biologia d'organismes i sistemes; pedagogia, i enginyeria industrial.

Durant el curs 1999-2000 s'han presentat públicament els informes següents:

— *Art*. Coordinador: Francesc Fontbona.

— *Dret*. Coordinadora: Encarna Roca. Col·laboradors: Joaquim Bisbal, M. Teresa Castiñeira, José Antonio Estévez i Elisenda Malaret.

— *Enginyeries agronòmiques, forestals i alimentàries*. Coordinador: Jaume Porta. Col·laboradors: Xavier Alibés, Juan Pedro Marín i Ferran Rodà.

— *Enginyeria civil i enginyeries de la construcció*. Coordinador: Antoni Aguado. Col·laboradors: Jesús Carrera, Fructuós Mañà, Eugenio Oñate i Francesc Robusté.

— *Filologia catalana*. Coordinador: Joan Martí. Col·laboradors: Josep

Moran, August Rafanell, Ramon Sistac i Jordi Cornellà.

— *Química*. Coordinador: Salvador Alegret. Col·laboradors: Antoni Aguilar, Joaquim Sales, Francesc Sánchez i Manel del Valle.

Durant el que queda de l'any 2000 i començaments de l'any 2001, es preveu la publicació dels reports següents:

— *Arquitectura i urbanística*. Coordinador: Manuel Ribas i Piera.

— *Veterinària*. Coordinador: Lluís Ferrer. Col·laboradors: M. Teresa Paramio, Mariano Domingo i Joan Tibau.

— *Literatura catalana*. Coordinador: Joaquim Molas. Col·laboradors: Enric Sullà, Lola Badia, Eulàlia Duran i Jordi Castellanos.

— *Psicologia*. Coordinador: Lluís Garcia i Sevilla. Col·laboradors: Antoni Andrés, M. Teresa Anguera, Xavier Caseras, Véronique Demarbre i Núria Ferré.

Durant aquest any hom preveu també la publicació conjunta de tots els informes temàtics elaborats, que recollirà aportacions complementàries.

Jornades científiques

Secció Filològica

Jornades per a la Cooperació en l'Estandardització Lingüística. Barcelona. 25 i 26 de novembre de 1999. Coordinadors: Isidor Marí i Josep M. Mestres.

En el curs dels seus treballs, la Secció Filològica ha mantingut contactes i relacions diverses amb les universitats, amb estudiosos de cadascun dels territoris de llengua catalana, amb l'Administració pública, amb els ensenyants, amb els assessors lingüístics o amb els escriptors. Aquesta ha estat, per exemple, la finalitat de les sessions que anualment duu a terme la Secció Filològica a diferents indrets del territori des de fa molts anys. D'altra banda, l'IEC ha desplegat una àmplia col·laboració amb sectors diversos d'especialistes, tant en les tasques lexicogràfiques com en les terminològiques, canalitzades pel TERMCAT.

Tanmateix, la complexitat de les qüestions relacionades amb l'actualització de la normativa, amb la seva difusió social i amb la plena disponibilitat de les orientacions necessàries per als usuaris de la llengua fa pensar que aquests contactes són encara insuficients i recomana d'establir noves formes de cooperació amb les institucions, les entitats i els professionals que més intervenen en aquestes tasques a fi d'arribar a una relació fluida i uns canals de comunicació àgils entre tots.

La Secció Filològica va organitzar aquestes primeres *Jornades per a la Cooperació en l'Estandardització Lingüística*, destinades a analitzar les modalitats de cooperació que s'han donat i proposar les més indicades per al futur, amb els objectius següents: *a)* donar a conèixer les activitats de col·laboració fetes per la Secció Filològica en els diferents àmbits professionals i territorials de la llengua catalana; *b)* establir un marc que faciliti i sistematzi la participació activa dels sectors socials més directament implicats en el procés d'estandardització i elaboració funcional de la llengua; *c)* estudiar les vies que podrien ser operatives per a identificar conjuntament les necessitats d'orientació normativa i de criteris per als usos específics de la llengua en els sectors més rellevants per a l'estandardització; *d)* analitzar la viabilitat de fer un seguiment sectorialitzat de l'aplicació de les propostes normatives i dels criteris adequats de difusió d'aquestes propostes, i *e)* explorar la possibilitat de constituir un cercle de professionals de la llengua que assessorin en les tasques de la Secció Filològica o hi col·laborin explícitament.

Les Jornades es van desenvolupar en dos dies i van comptar amb l'assistència de 291 persones professionals de la llengua.

Secció de Filosofia i Ciències Socials

Clubs o societats anònimes: gestió i representació social de l'esport en la societat moderna. 13 i 14 d'abril de 2000. Coordinador: Miquel de Moragas i Spa.

La Secció de Filosofia i Ciències Socials, en col·laboració amb el Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport de la Universitat Autònoma de Barcelona, va organitzar aquestes Jornades per a analitzar la influència de la comercialització creixent de l'esport mundial en la gestió i en la representació social que se'n fa. Durant les Jornades, que han durat un dia i mig, s'ha parlat de la nova gestió dels clubs esportius, especialment dels clubs de futbol, i del paper dels mitjans de comunicació en la configuració d'un nou escenari cultural i econòmic de les societats esportives.

Cicles de conferències

Cultura i comunicació. primer cicle de conferències al nord del País Valencià. Del 19 de gener al 2 de febrer de 2000. Coordinador: Vicent Pitarch i Almela.

En aquest primer cicle de conferències al Nord del País Valencià, que l'IEC va organitzar juntament amb la Universitat Jaume I i l'Ajuntament de Castelló, es va tractar de la cultura com a element identificador dels pobles i de la comunicació com a característica essencial de la societat moderna. Hi participaren Manuel de Moragas, Joaquim M. Puyal, Xavier Mariscal i Maria de la Pau

Janer i comptarem amb l'assistència de més de 600 persones.

Els premis Nobel de l'any 1999.

Del 17 al 21 de gener de 2000.

L'IEC organitzà un cicle de 5 conferències per a tractar de la temàtica dels premis Nobel que concedeix l'Acadèmia Sueca de Ciències. Aquestes conferències analitzaren els premis de l'any 1999 i van ser impartides per les persones següents: José Luis Rosa, Loreto Vilar, Josep M. Lluch, Domènec Espriu i Jordi Caballé.

És intenció de l'IEC organitzar aquest cicle cada any.

Física i vida. Cicle Francesc Salvà i Campillo. Del 4 d'abril al 10 de maig. Coordinadors: David Jou i Josep Enric Llebot.

Durant aquest curs, desenvolupat en col·laboració entre l'IEC i la Fundació Caixa de Sabadell, s'han analitzat alguns dels avenços en la física i en la biologia que han caracteritzat el progrés de la ciència del segle xx. Una part de l'esforç de la recerca en física s'ha dedicat a explorar temes nous en zones frontereres amb unes altres ciències i durant els darrers anys; aquesta exploració ha estat especialment intensa en la frontera entre la física i la biologia. S'hi van presentar alguns dels temes objecte d'estudi coincident de físics i biòlegs. Així hom hi tractà de la física de l'ADN, de la repercussió

del desenvolupament de nous materials en la salut i en l'esport, dels mecanismes de transmissió de senyals nerviosos i de formació de xarxes neuronals, i del desenvolupament de la vida en un medi fluid. En conjunt s'hi va oferir, doncs, una visió panoràmica i entenedora d'aquests fascinants àmbits interdisciplinaris entre la física i la biologia que, amb tota seguretat, seran un tret característic de la ciència de l'inici del segle XXI.

En col·laboració

L'IEC ha comptat amb la col·laboració de la Fundació Caixa de Sabadell i de Caixa Balear, «Sa Nostra», per a l'organització de les dues jornades científiques següents, que es van celebrar paral·lelament a Barcelona i a Palma de Mallorca.

— *La colonització del ciberespai.* Barcelona, 18 i 19 de novembre de 1999, i Palma de Mallorca, 22 i 23 de novembre de 1999. Coordinadors: Lluís Jofre i Josep Gifreu.

En aquestes Jornades hom va voler aproximar-se a un món nou, el món digital i global. Amb el canvi de segle s'inicia també una era fascinant, plena de noves oportunitats de viure, de conviure, de treballar, de crear i de comunicar-nos. S'obre un espai infinit per colonitzar. És el ciberespai. Ara els nous territoris són a la xarxa. Comença una fase de colonització global. Emergeixen empreses, projectes, línies de treball, de negoci i de recerca per a l'explotació dels nous

recursos i de les noves possibilitats de vida i d'acció en el ciberespai. Ara bé, aquest present prometedor planteja també interrogants substancials sobre els models de desenvolupament d'aquest món nou i sobre els valors que l'han d'inspirar. Aquestes Jornades han pretès oferir una visió interdisciplinària sobre l'impacte, les promeses, les expectatives i les possibles contradiccions del procés de colonització del ciberespai examinant, d'una banda, les perspectives de transformació de les infraestructures de la societat de la informació, com serà la xarxa de xarxes del futur, com incidirà la tècnica digital en les construccions del futur, quin paper s'adjudicarà a la realitat virtual: i, de l'altra, analitzant l'impacte de les noves tecnologies en la societat, com incideixen en la reformulació de les identitats nacionals, en la introducció de la democràcia electrònica o en noves formes de treball; i, finalment, avaluant la incidència de la revolució digital en els processos creatius i debatent com es veuen les noves tecnologies digitals i la xarxa des de la literatura, la filosofia i el món de la comunicació.

Les Jornades es van estructurar en tres sessions, distribuïdes en un dia i mig a cada ciutat, i cada sessió constà d'una conferència d'una hora i d'una taula rodona amb ponències d'un quart. Les Jornades van tenir un gran ressò pel que fa a l'assistència de públic tant a Barcelona com a Palma de Mallorca.

— *Jornades sobre Biodiversitat i Conservació Biològica*. Barcelona, 8 i 9 de juny de 2000, i Palma de Mallorca, 12 i 13 de juny de 2000. Coordinadors: Joan-domènec Ros, Ferran Rodà i Montse Vilà.

La biodiversitat és el patrimoni biològic d'una regió, d'un país o de tot el planeta a diferents escales: les espècies dels diferents grups d'éssers vius, llur variabilitat genètica i els ecosistemes que formen. Aquesta biodiversitat té uns valors ecològics, econòmics i socials, entre d'altres, ja que els components d'aquesta biodiversitat interactuen i fan funcionar la biosfera, i els éssers humans en traiem

profits diversos, no sempre fàcilment avaluables. Els objectius de les *Jornades de Biodiversitat i Conservació Biològica* foren fonamentalment dos: presentar els coneixements més recents sobre els factors i els processos biològics, evolutius i ecològics que generen i mantenen la biodiversitat, i explorar els vessants econòmic i social de l'estudi i la conservació de la biodiversitat. Es va comptar amb especialistes destacats de la recerca i la gestió de la biodiversitat del país i d'arreu i les Jornades van rebre un gran acompanyament dels investigadors i dels estudiants tant a Barcelona com a Palma.